

Monumentnummer*: 518600

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 11 september 2000
Kadaster deel/nr 82634/198

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Brunssum		Brunssum		Limburg			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kerkstraat	1 A	A		6441 BA	Brunssum		
Lindeplein	2 B	B		6444 AT	Brunssum		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding		Grondperceel
Brunssum		D					2492
Brunssum		D					4381

Omschrijving**

Inleiding

RAADHUIS, 1919. Gebouwd in opdracht van het gemeentebestuur van Brunssum in een door de 19de-eeuwse bouwtraditie beïnvloede stijl, naar een ontwerp van architect J. Bemelmans te Meerssen. J. Heijnen te Heerlerheide was aannemer. Het raadhuis is beeldbepalend gesitueerd op het punt waar de Lindestraat, Raadhuisstraat, Kerkstraat en Ir. Op de Kampstraat samenkomen op het Lindeplein.

In 1921 werd het raadhuis aan de achtergevelzijde uitgebreid met een volume van twee bouwlagen plus souterrainverdieping onder een plat dak. In 1952 en 1974 zijn in pandig wijzigingen gerealiseerd. De buitengevels van het raadhuis zijn, in tegenstelling tot de oorspronkelijke situatie, wit gesausd. De gevelornamenten zijn behandeld met flextonvlies en geel gesausd. De geglazuurde waterlijst tussen de bouwlagen is in de voorgevel weggekap. De dakkapellen op het voordakvlak zijn verbreed.

UITGESLOTEN van bescherming is de brandtrap aan de achtergevel van de in 1921 gerealiseerde aanbouw.

Omschrijving\

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het raadhuis telt wat betreft het in 1919 gerealiseerde bouwvolume een souterrainverdieping, drie bouwlagen en een zolderverdieping op een in hoofdvorm rechthoekige PLATTEGROND. Risalieten aan de op het zuiden gelegen voorgevel, de westelijke en de oostelijke zijgevel. Aan de noordgevel een zich versmallende aanbouw met souterrainverdieping en twee bouwlagen onder PLAT op een T-vormige plattegrond. Dit platte dak is voorzien van bakgoten annex overstek.

Het hoofdvolume wordt gedekt door een WOLFDAK, waarvan de noklijn zich in lengterichting ten opzichte van de straatweg bevindt. Het dak wordt gedekt door Tuile du Nord-pannen. Op de nok een vierzijdige lantaarn met leien op de spits, uurwerken en een windvaan. Deze windvaan is overeenkomstig het origineel vernieuwd. De lantaarn heeft onder de uurwerken aan vier zijden raamkozijnen met kleine roedeverdeling. De zijgevelrisalieten hebben een op de wolfeinden ingestoken schildkap. Nokpionnen. Bakgoten op consoles. De dakkapellen op het voordakvlak zijn aan weerszijden verbreed met één venster en hebben een ingestoken kap met leien en zinken pionnen.

Het raadhuis heeft een plint van Kunrader steen, waarop in halfsteens verband gemetselde bakstenen gevels met gesneden voegen zijn opgetrokken. Hardstenen bordestrappen en balustraden. De hoofdposten van deze balustraden en het voorgevelbalkon dragen koperen lampen. Decoratieve gevelelementen in natuursteen en stucwerk. De rondboogvormige houten T-vensters hebben thans tweevoudig verticaal ingedeelde bovenlichten, ter vervanging van de oorspronkelijke drievoudige verticale bovenlichtindeling. Diverse vensters hebben niet-authentiek glas-in-lood. De rondboogvormige houten T-vensters in gevels van de uit 1921 daterende aanbouw zijn iets breder. Ronde strekbogen.

De VOORGEVEL aan de zuidzijde is symmetrisch ingedeeld, telt vijf vensterassen en is gespiegeld ten opzichte van de risalerende middenas. Deze middenas heeft in de eerste laag een dubbele rondboogvormige entree deur, bereikbaar via een zich aan de onderzijde verbredende hardstenen trap op een basement van Kunrader steen. In dit basement rechthoekige souterrainvensters. De entree deur is geplaatst in een portiek met rondboogopeningen tussen kolommen die een balkon met opengewerkte balustrade dragen. Een dubbele houten deur met rondboogvormig bovenlicht, voorzien van een tweevoudige verticale indeling, geeft toegang tot dit balkon. Ook dit bovenlicht was oorspronkelijk voorzien van een drievoudige verticale indeling. De risalerende middenas loopt uit in een tuitgevel met afdekking en vaasornament. In deze tuitgevel een rondboogvormig houten T-venster met tweevoudig verticaal ingedeeld bovenlicht. De twee vensterassen aan weerszijden van de risalerende middenas hebben in elke bouwlaag een soortgelijk T-venster.

De indeling van de voorgevel wordt geaccentueerd door met kapitelen bekroonde, geblokte hoeklisenen en architraaflijsten; gebogen vensterlijsten. De waterlijst tussen de eerste en de tweede bouwlaag is verwijderd.

De oostelijke ZIJGEVEL aan de Kerkstraatzijde wordt gedomineerd door een gevelhoog trappenhuisrisaliet. Dit risaliet heeft met kapitelen bekroonde geblokte hoekrisalieten, die als het ware een architraaflijst dragen. De aan weerszijden terugliggende geveldelen hebben trapsgewijs oplopende vleilagen. De indeling van deze zijgevel is onregelmatig. Het linker gevelveld heeft in de plint twee rondboogvormige houten T-vensters met tweevoudig verticaal ingedeelde bovenlichten, ter hoogte van de zolderverdieping een rondboogvormig houten T-venster. Het trappenhuisrisaliet heeft in de plint een rondboogvormige houten deur; in de eerste laag twee gekoppelde rondboogvensters met bovenlicht; in de tweede laag een rondboogvormig dubbel houten kruiskoosijn met verticale bovenlichtindeling; ter hoogte van de zolderverdieping twee gekoppelde rondboogvensters met bovenlicht alsmede een rond venster. Het rechter gevelveld heeft in de plint drie rondboogvormige houten T-vensters met tweevoudig verticaal ingedeelde bovenlichten; in de eerste en de tweede laag twee rondboogvormige houten T-vensters met tweevoudig verticaal ingedeeld bovenlicht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De oostelijke ZIJGEVEL van de uitbouw heeft in het uitgebouwde deel, zowel in de plint als in de eerste en tweede laag, twee rondboogvormige houten T-vensters met tweevoudig verticaal ingedeelde bovenlichten. In het terugliggende geveldeel ter hoogte van de tweede bouwlaag één dergelijk venster.

De indeling van de westelijke ZIJGEVEL aan de Raadhuisstraatzijde komt wat betreft de indeling in hoge mate overeen met de indeling van de oostelijke ZIJGEVEL. De plint is vanwege de in oostelijke richting aflopende helling van het perceel minder zichtbaar en heeft veelal kleinere, slechts ten dele zichtbare souterrainvensters met traliwerk. Het risaliet in de zijgevel van het hoofdvolume heeft in de tweede laag een rondboogvormige dubbel houten kruiskozijn, ter hoogte van de zolderverdieping een reeks van drie rondboogvormige houten vensters. In het terugliggende westelijke zijgeveldeel van de uitbouw zijn ter hoogte van de eerste laag drie kleine rondboogvensters geplaatst.

De ACHTERGEVEL aan de noordzijde heeft in beide bouwlagen een centraal geplaatst, rondboogvormig dubbel houten kruiskozijn. In de eerste laag aan weerszijden een rondboogvormig houten T-venster.

In het INTERIEUR, waarvan de indeling grotendeels herkenbaar is gebleven, zijn onder meer van belang: de begane grondvloer van Zuidduitse Sollenhofner leistein; de trappenhuisvensters met authentiek glas-in-lood; de geglazuurde tegellambriseringen met profiellijsten; de gestucte cassetteplafonds; de paneeldeuren in lijsten (overige deuren deels vernieuwd en deels nieuw opgedekt); de gestucte composietkapitelen met Ionisch motief en acanthusbladeren; het oorspronkelijk blank eiken trappenhuis, evenals de deurlijsten in 1974 donkerbruin geschilderd. Het aangebouwde volume uit 1921 heeft een plafond met kooflijsten. De souterrainverdieping heeft een gepleisterde bakstenen troggewelf met ijzeren I-profielen.

Waardering

Het raadhuis van Brunssum is van cultuurhistorische waarde en als zodanig van algemeen belang als bijzondere uitdrukking van een bestuurlijke ontwikkeling, met name als bouwkundige manifestatie van een (middel)-kleine gemeente uit het tweede decennium van de twintigste eeuw. De architectuurhistorische waarden worden bepaald door de bouwstijl, de betrokkenheid van architect J. Bemelmans te Meerssen, de esthetische kwaliteiten van diens ontwerp, het materiaalgebruik, de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur.

Het gebouw is vanwege de situering verbonden met de sterke bebouwingsontwikkeling van Brunssum sedert de Eerste Wereldoorlog en van groot belang voor het aanzien van Brunssum.

Het raadhuis is wat betreft ex- en interieur in redelijk tot hoge mate gaaf bewaard gebleven en is van groot belang voor de visuele gaafheid van de bebouwde omgeving. Bovendien beschikt het raadhuis in regionaal opzicht over een aanzienlijke architectuurhistorische zeldzaamheidswaarde.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen	Bestuursgebouw en onderdl	Gemeentehuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 17 april 2024